

ДИТЯЧИЙ

К 6949

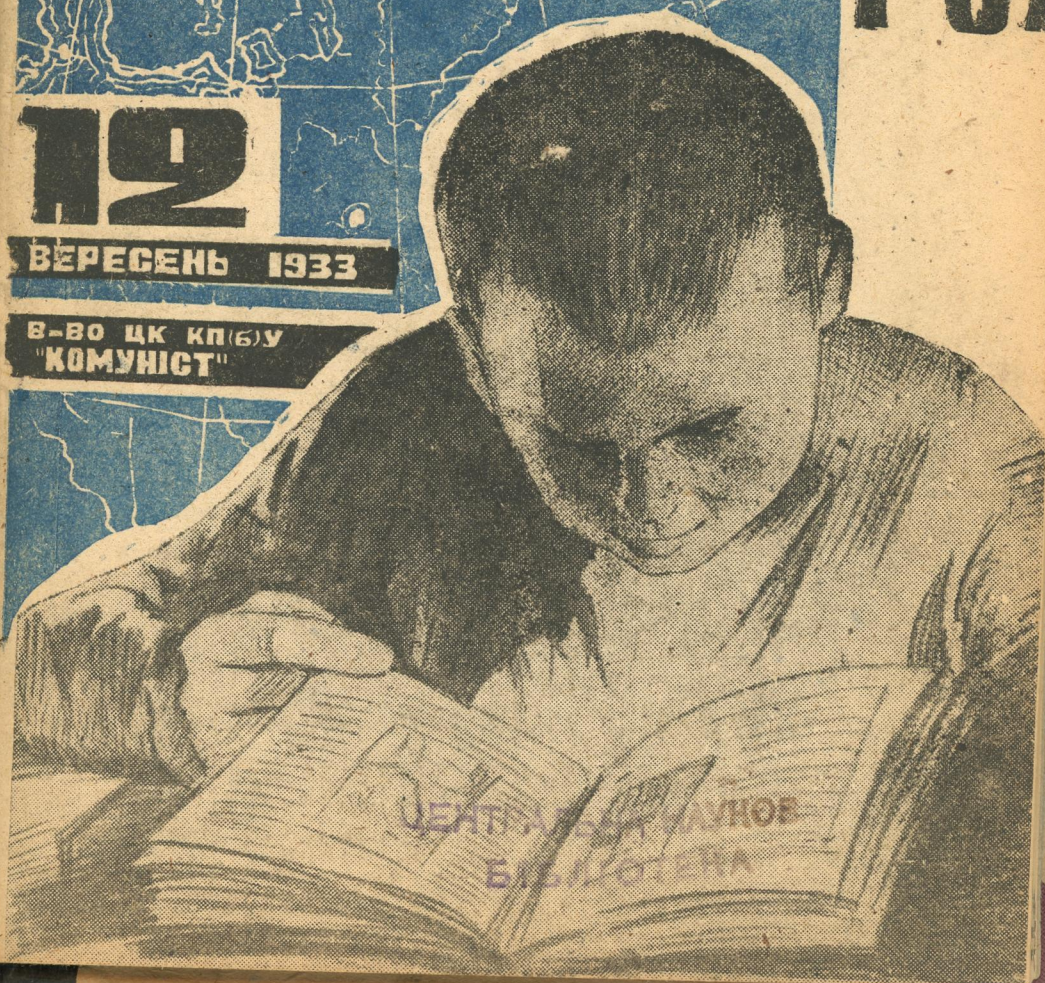
РЧУ

12

ВЕРЕСЕНЬ 1933

В-ВО ЦК КП(б)У
"КОМУНІСТ"

ЦЕНТРАЛЬНА БІБЛІОТЕКА

ДИТЯЧИЙ РУХ

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО І
ХАРКІВСЬКОГО КОМІТЕТІВ
:: :: :: ЛКСМУ :: :: ::

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ
Харків, Палац Праці, II під'їзд, кв. 52
Телеф. 3-22-51.

З М І С Т

ВИХОДИТЬ ОДИН РАЗ НА МІСЯЦЬ

№ 12 (118)

ВЕРЕСЕНЬ

1 9 3 3

ДЕВ'ЯТИЙ РІК
ВИДАВАННЯ

Стор.

2. Рапорт піонерів України
Павлу Петровичу ПОСТИШЕВУ.

12. Гр. Фурман — За ударний навчаль-
ний рік.

16. Щоб краще було вчитися.

20. Вал. Бичко — Велика перерва.

24. Міка — Абетка землі (з досвіду ста-
рого вожака).

29. С. Синенко — Технічні гри.

31. В. Тирін — Про помилки в моїй
книжці (Аворецензія).

32. Положення про дитяче самовряду-
вання в політехнічній школі.

Обкладинка худ. В. Н. НЕВСЬКОГО

ДИТЯЧИЙ РУХ — № 12 (116) — ВЕРЕСЕНЬ — — 1933 — —

ОРГАН ЦК ЛКСМУ ТА ХАРКІВСЬКОГО

ОБКОМУ ЛКСМУ

№ 69 49

Павло Петрович Постишев у президії Харківського обласного зльоту
піонерів - уд ринків збирання й охорони врожаю. Ліворуч стоїть
Ніна Суша, праворуч сидить, Олекса Живанов

КРАЩОМУ ДРУГОВІ ПІОНЕРІВ ТА ДІТЕЙ ПАВЛОВІ ПЕТРОВИЧУ ПОСТИШЕВУ ПІОНЕРСЬКИЙ РАПОРТ

ПРО НАШІ ДІЛА У ЗБИРАННІ ТА ОХОРОНІ
БІЛЬШОВИЦЬКОГО ВРОЖАЮ

ДОРОГИЙ ПАВЛЕ ПЕТРОВИЧУ!

Закінчилися шкільні канікули. По - бойовому корисно провели ми літо. Такого літа ще ніколи не було. Радісне, урожайне. Всі бачили: здійснюється гасло великого т. Сталіна, щоб усі колгоспи стали більшовицькими, щоб були наші батьки заможними. Радіють тепер вони зі своїх перемог. Радіють з того, що багато хліба вродило, що щедро віддячила земля за чесну, бойову, ударну працю.

Ще більше радіємо разом з батьками ми. Радіємо, бо життя наше розквітає буйніше. Бо дбає за нас наша славна більшовицька партія. І жити нам на нашій радянській землі радісно й весело, як ніде й нікому в світі!

Ось нещодавно приїжджали до нас у гості піонери з Англії. Розповідали вони нам про їхнє життя за кордоном. Хіба ж так живеться їм! У них там злидні, безробіття. Там лютують ще пани, фашисти та попи. Діти трудящих там голодують, умирають. Двері школи закриті для них. З малих літ доводиться їм працювати, наймитувати під жорстоким ярмом хазяїна. Безпросвітне життя за кордоном, невеселе.

Ми в країні Рад не знаємо всіх цих жахів капіталістичного життя. Хороше й весело живеться тільки нам — в єдиній у світі країні Рад.

По - піонерському бадьоро зустрічаємо ми ХІХ міжнародний юнацький день. Для нас це подвійне свято, бо 1 вересня у нас і початок навчання.

Наснажені здоров'ям і силою, ми приходимо в цей день до просторих одремонтованих шкільних приміщень. Приходимо, щоб із піонерським завзяттям віддатися навчанню, як віддавалися ми відпочинку й роботі на колгоспних ланах.

А робота в нас там була бойова! Багатий урожай колосився на колгоспних ланах. Треба було зібрати його без утрат. Не дати розтягти його ворогам — куркулеві, ледареві, злодієві, дармоїдові.

Ми бачили, які вийшли на наші лани великі складні машини — комбайни, трактори, як змагалися наші батьки, посідавши на жатки, лобогрійки, взявшись за ручні коси.

Почалась бойова ударна робота. Та не скрізь пильно охороняли колгоспні лани. А з цього користалися куркульські „парикмахери“, розкрадаючи врожай.

Не скрізь дбали за пильне збирання — на полях залишалося багато колосків, гинула частина врожаю.

Ми знаємо заповіт Ільіча про те, що виховати з себе справжніх комуністів можна лише тоді, коли навчання в школі буде тісно пов'язане з роботою й боротьбою наших батьків,

Піонери-політчитці комуні „Червоні Зорі“ рушають на пол

І ось ти, Павле Петровичу, закликав нас — піонерів, дітей кол, госпників — на допомогу батькам, на охорону колгоспного врожаю на боротьбу проти втрат.

Твій заклик став для нас бойовим гаслом. Під керуванням комсомольців, політвідділів виросли наші дозорні пости охоронців, загони „легкої кінноти“, ударні ланки, бригади, загони збирання колосків.

Ми розгорнули в наших постах, ланках, загонах соціалістичне змагання. Змагаючись, викривали ми ворогів — злодіїв, куркулів, ледарів і дармоїдів, не даючи розтягати колгоспний урожай.

Змагаючись, ми збирали колоски на ланах. Ми вернули нашим колгоспам десятки тисяч центнерів утраченого було хліба.

І сьогодні тобі — партторгові лєнінського комсомолу, нашому старшому вожатому, вождю і вчителєві — ми розкажемо, як здійснювали ми твій заклик, як ми працювали, боролись з ворогами за недоторканість громадської власності, розкажемо про наші діла, про наших героїв.

Ось тобі перша — **НАТАЛЯ УРИВАЄВА** — голова піонерського загону боромлянської артїлі „Шлях Ленїна“ Тростянецького р-ну на Харківщині. Наталїн загін зібрав 97 центнерів колосків. Організував валку твого імені на 20 центнерів хліба. Сама Наталя ще хлібозаготівлю минулого року викрила не одну куркульську

яму закопаного хліба. Поїхала тепер Наталя на Північний Кавказ — на крайовий зліт піонерів-ударників, щоб розказати про діла наші бойові, піонерські.

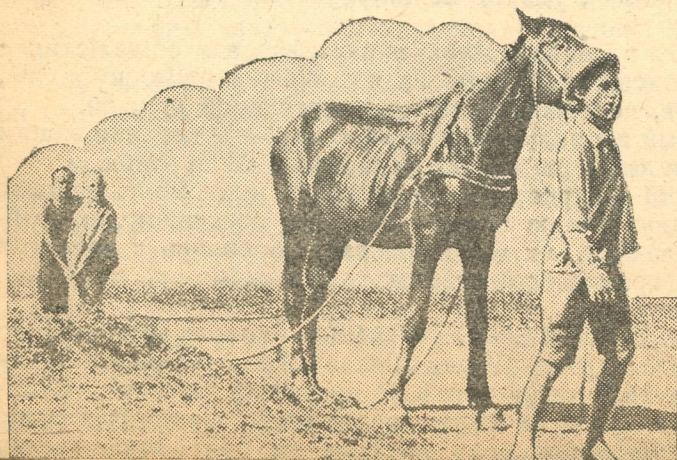
А ось **ЛЬОНЯ ЖИВАНОВ** із Глинського на Харківщині. Йому 13 років. Уславився Ляня серед нас, як герой-ударник — охоронець колгоспного врожаю. Пасучи колгоспних корів, він завжди наглядав, чи не бродять куркульські „парикмахери“ в густому хлібі. І надибав наш пастух-дозорець Ляня Живанов у колгоспному житі на куркульку Стоянівську, що стригла колоски. Не злякався Ляня „парикмахерші“, відібрав у неї колоски, затримав її. Суворо покарав радянський суд куркульку-зłodійку — на 8 років її. А Ляню тепер шанує й поважає кожен чесний колгоспник.

Є серед наших дозорців і **НІНА СУЩА** з Ново-Криворізького на Дніпропетровщині. Вона піймала зłodія Колісника Павла на гарячому: саме м'яв він накрадені колгоспні колоски. Засудили Колісника на 4 роки.

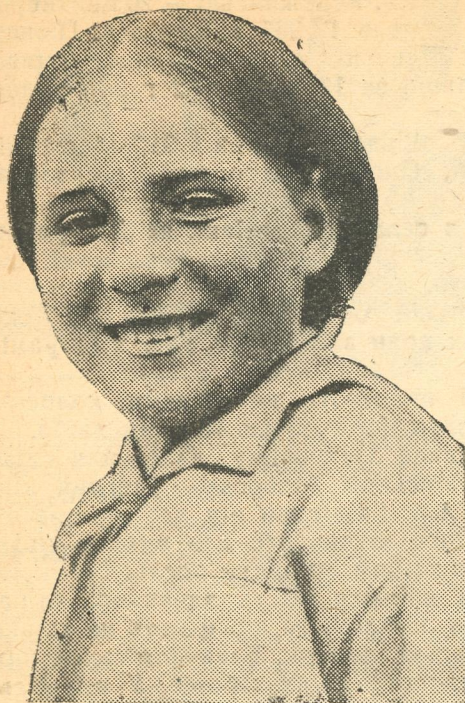
А його дружина, ввірвавшись до хати, де жила Ніна, коли нікого не було дома, трохи не вбила нашої геройської піонерки. Побила геть усі вікна в хаті. Це, ми знаємо всі, була помста класового ворога — куркуля. Та не такі піонери, щоб їх куркулі злякали! Не злякалася й Ніна. Вона по-піонерському продовжує пильно охороняти колгоспний урожай.

А чув ти, Павле Петровичу, про **БУКЕТА**? Це Сашкова й Пилипкова собака (Козельщина на Харківщині) Хлопці вивчили свого Букета охороняти колгоспний урожай, винохувати куркульських „парикмахерів“. Підуть ото вони на поле з Букетом і пускають його нищпорити в хліб — чи не засів, бува, де зłodій, не причаївся з мішком нарізаних колосків. У великій пригоді дозорцям став Букет. Допоміг він викрити зłodія-куркуля Розкаряку.

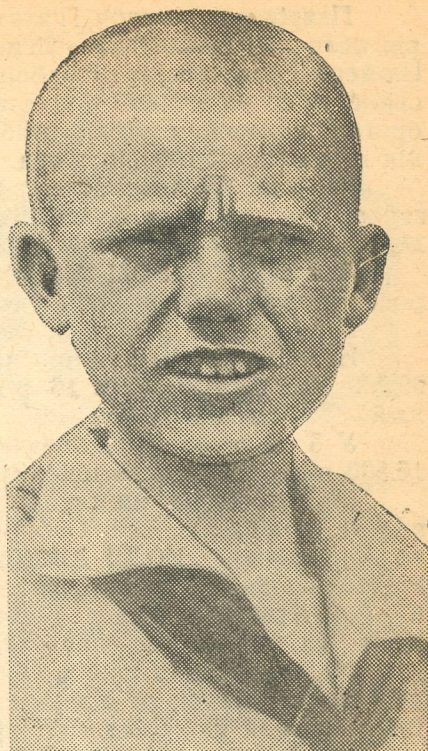
Було це ось як: почули хлопці, що десь у високому житі загавкав Букет. Заграли хлопці в сурму і на їхній сигнал підїхав обїзник Бондаренко. Прибігли всі туди, де гавкав Букет, і бачать —

Піонери комуни
„Червоні Зорі“
згрібають колоски

Наталя Уривасва

Альоша Зінченко

куркуль Розкоряка з мішком нарізаних колосків на плечах тікає від Букета. Зłodія затримали.

У П'ятихатському р-ні на Дніпропетровщині піонер села Петрівки юний дозорець **МИКОЛА ГАНЖА** піймав зłodія Яновського, що накрив багато зерна. А Яновський — це особливо небезпечний ворог, бо його самого поставили охороняти лани, а він замість справжньої оборони — сам почав красти. Ось і накрив його на гарячому наш охоронець Ганжа Микола.

Таких героїв охоронців ми маємо вже сотні й тисячі. Вони вже по всіх закутках радянської України.

Ось у Донецькій області в селі Ново-Калинівці є піонер **СЕРЕДА ВАНЯ**. Він віддано й пильно охороняє врожай. Одного разу Середа Ваня піймав куркульку, що крадя зерно. Благала й молила його зłodійка - куркулька, просила відпустити і нікому не казати. Навіть гроші обіцяла дати за це. Він навчився ненавидити ворога, а добро колгоспне для нього справді стало священним і недоторканим. Затримав зłodійку і доставив її в сільраду.

Рідко де, Павле Петровичу, тепер можна знайти село, колгосп, де б не охороняли піонерські дозорці колгоспного врожаю, де не збирали б колосків. Багато є фактів про збережений нами колгоспний урожай.

Петрівські піонери П'ятихатського району зібрали 7,5 центнерів колосків, генічеські — 25 центнерів, пирожанські — 20 центнерів. Піонери Вознесенського району зібрали 12.965 кілограмів. Піонерський табір на станції Мигаєво Одеської області допоміг першій бригаді комуни ім. Леніна, зібравши за 13 виходів 2 гарби колосків і склавши 1.100 кіп хліба.

Піонери Горлівського р-ну зібрали 2 тонни і 912 кілограмів зерна. Піонери села Балабасівки, Слов'янського р-ну, зібрали за декілька днів 9 центнерів зерна.

Ланка **МАНІ РОМАНЕНКО** з села Хандалеївка на Дніпропетровщині зібрала 480 клг. зерна.

І таких фактів багато, багато.

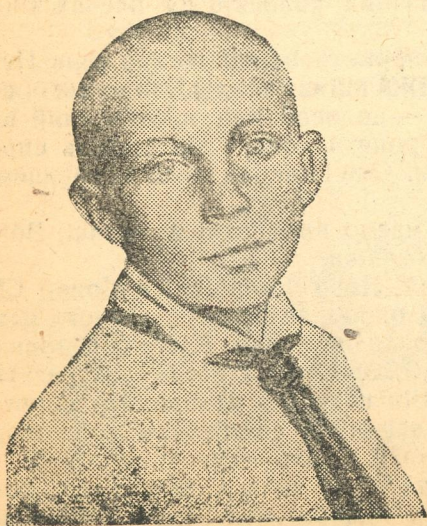
На Дніпропетровщині по всій області збирають колоски 90.000 піонерів. Лише в 16 р-нах вони зібрали 69 тис. кілограмів хліба.

У 5 районах на Донеччині працюють на збиранні колосків 16.800 піонерів та школярів. Зібрали вони понад 18 тонн хліба.

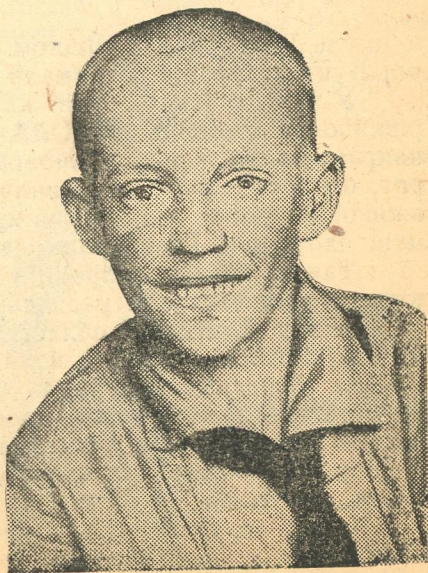
На хлібоздачі ми також, Павле Петровичу, виставили наше пильне піонерське око. Ось обухівський дозорець — „легкий кіннотник“ піонер **КОЛЯ ДЖИВАГА** з Київщини під час організації хлібної валки ім. XIX міжнародного юнацького для викрив шкідництво. Хтось насипав у мішок з хлібом півмішка посліду. Викрив Коля шкідництво, не припустив знизити якість здаваного хліба.

На колгоспних ланах, Павле Петровичу, працюють не тільки діти колгоспників, не тільки сільські піонери. Багато міських піонерів втіхали на село з міст, прийшли із своїх таборів. У них сільські піонери вчилися організованості, дружній роботі. 2.283 піо-

Наші ударники

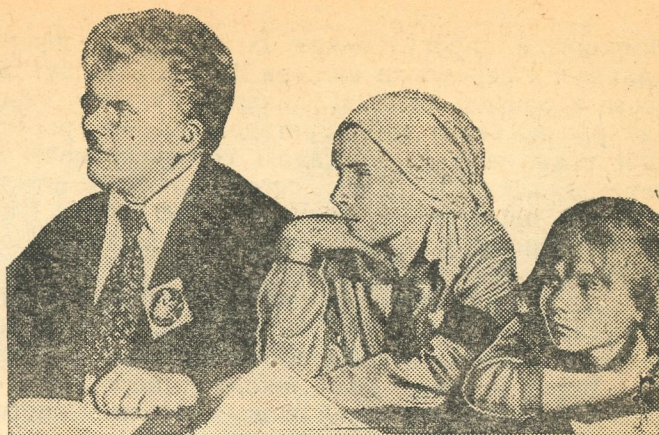
Савченко

Боря Карпенко

116

Тов. Затонський
серед піонерів —
ударників збирання
й охорони врожаю.

нери із Харкова, 20 бригад одеської піонерії, дніпропетровці, чернігівці, сталінці збирали колоски на колгоспних ланах, охороняли колгоспний урожай.

Ми пишаємося з піонера харківського авіозаводу **САШІ САХОРОВСЬКОГО**, що врятував від попсування 35 центнерів колгоспного хліба в дергачівській артїлі ім. Ворошилова. Він керував бригадою піонерів авіозаводу, яка ввечері, в дощ подалася з поля на село, щоб добути там брезент і вкрити ним хліб коло молотарки. Розшукали, притягли на поле, вкрили зерно і врятували його.

Міські піонери зібрали й надіслали на село багато подарунків і барабанів, шкільних приладів, устаткування для дитясел.

Ще хочемо розповісти тобі, Павле Петровичу, про культурно масову роботу, що її провадили піонери на полі, в бригаді.

Тисячі політчитців читали в бригадах, у колгоспних польових таборах книжки, газети, несучи до кожного колгоспника більшовицьке слово.

У селі Преображенці, Оріхівського р-ну, Харківської області, читає 25 політчитців-піонерів. Їх знає кожен колгоспник, до них звертаються із запитаннями, загадують їм приносити й читати постанови та статті, що цікавлять колгоспників.

У селі Шевченковому, Долинського району на Дніпропетровщині піонерзагін за добре культобслуговування примійовано двома поросятами.

Найкращий із політчитців наших — **ВІТЯ ТИМОШЕНКО** — голова піонерського загону ягівської артїлі „Червоний господар“. Вітю в артїлі знає кожен колгоспник. В обідню перерву Вітя вже в бригаді читає газету або книжку, відповідає на запитання. Він і брата свого — піонера в політчитці завербував. Той тепер у культчитальні ков'язківського зсиппункту газети колгоспникам читає, розповсюджує книжки. Найбільше поважають Вітю в другій бригаді. Він голова загону, а загін його змагається саме з другою бригадою. Відстала була ця бригада. І піонери Вітіного загону рушили туди. Видавали вони під керуванням Віті фото-газету, показували кращих ударників. А найбільше діставалося ледарям,

симулянтам, прогульникам. Їх уже фото-апарат піонерський не милував. І перемогли піонери Вітіного загону! Допомогли вони вивести в бригаді ледарів, зникли симулянти, не стало прогульників найкращою стала друга бригада. Ударною роботою завоювала вона собі право зватися бригадою соцурожайності. На відзнаку такої перемоги зібрав Вітін загін серед піонерів кошти, добув їх і в школі, утворив піонерський преміювальний фонд. І найкращі ударники другої бригади одержали премії від піонерів. Бойовий у Віті загін, бойовий у загону голова!

За нашу роботу, за наше піонерське завзяття нас ненавидить куркульня, ледарі, злодії, симулянти. І ось у всякий спосіб намагаються вони спантеличити нас, залякати.

Ворог посилав дітей шкодити колгоспній справі — різати колоски, виминати снопи. Але надхненників — справжніх злодіїв — ми викривали, влада карала їх, а дітей ми брали під свій вплив, перевиховували їх, і багато є таких випадків, коли маленькі крадії ставали пильними охоронцями колгоспного врожаю. Живі свідки цього — Петрови, Віра й Петя з Миколаївки на Харківщині: раніш вони стригли голоски, а тепер стали охоронцями колгоспних ланів.

Шість школярів з групи з хутора Зеленого, Миколаївського району на Одещині, на чолі з одинадцятилітнім бригадиром **СОСНОЮ МИХАЙЛОМ** організувалися в бригаду охорони врожаю. Натрапили вони на полі на Петрових Петю і Віру, що зрізали колоски і виминали зерно. А Петя й Віра — це їхні шкільні товариші. Боляче було за своїх товаришів. Адже через несвідомість свою вони пішли на такий злочин, піддалися впливу ворога. Довго розмовляли дозорці з Петею та Вірою, доводили їм правду про колгосп, про священну колгоспну власність та про ворогів колгоспного ладу. Петя і Віра обіцяли, що ніколи красти не будуть і тепер вони разом з дозорцями охороняють колгоспний урожай.

А Мишко Тарасенко з Британів на Вінничині аж плакав, щоб йому дали в загоні будь-яку роботу, де він виправдав би себе і

Н а с л і д к и
трудового дня

Піонери артіль «Вільне Життя» Близнюківського району Харківської області щодня намолочували 5-6 пудів зерна з колосків

загладив свою тяжку провину. Бо й він раніше, з неспівомості своєї крав колоски.

На цих прикладах ми хочемо тобі, Павле Петровичу, показати, що ми не тільки самі виховувалися охороняти недоторканість громадської власності, а й виховували тих, кого куркульська рука намагалася штовхнути на тяжкі злочини.

Виховуючись самі, виховуючи наших товаришів, ми добре загартували себе. Розлючені ворожі недобитки мстять за наші викривлення. Ми вже згадували про Ніну Сушу. Такий же випадок стався на Донбасі в селі Мар'ївці, Ханжонківського р-ну, де куркулі побили піонерів **ВІТКОВА Й МАРКОВА**.

Але ми не злякалися цих ворожих наскоків. Уперто, настирливо, захоплено працювали, боролися. І в боротьбі цій ми втратили нашого найкращого товариша піонера **МИКИТУ СЛІПКА** (Магдалинівського району на Дніпропетровщині). 15-літній Микита — ударник навчання — вже перейшов був до 7 групи, він був гарний активіст у загоні й колгоспі. Багато уваги приділяв Микита охороні врожаю. Живучи в кінці села, він часто вдень і ввечері придивлявся — чи не помітить куркульського злодія в колгоспній пшениці, житі, на городі. Було це одного ранку. Обходить Микита лани і чує, хтось у житі шелестить, ворухиться. Микита ближче. Гульк, аж то куркулі — Павло Новохрещений та його сестра Параска. У кожного лантухи із колосками і ніж із серпа.

Микита хотів бігти в колгосп по допомогу, але злодії його запримітили й почали тікати. Тоді Микита став гукати людей і кинувся доганяти злодіїв.

Звірями накинулися злодії на Микиту, повалили його, били, ногами топтали і перерізали йому ножом горло. Знепритомнів Микита. Вважаючи, що він мертвий, куркулі втекли.

Тяжко побитий і поранений, за кілька годин прийшов Микита до пам'яті й, долізши на руках до сусідів, через них дав знати сільраді і колгоспові про злочинство.

21 липня виїзна сесія облсуду розглянула цю справу і куркуля Новохрещеного суд ухвалив розстріляти.

Політчинець за роботою

Тяжко хворий Микита Сліпко 30 липня помер.

Він загинув від рук класового ворога на бойовому почесному посту охоронця колгоспного врожаю. Хай немає серед нас Микити! Та на його місце ми станемо сотнями тисяч бойових, гострооких дозорців на варті колгоспного добра.

Ми розповіли тобі, Павле Петровичу, про бойові наші діла. І сам ти тепер бачиш, що не марнували ми літа. Що по-бойовому, по-піонерському відпочивали, працювали ми, і в праці цій навчилися пізнавати ворога, боротися з ним. Ми вчилися бути комуністами.

Не криємось — можна було б більше зробити. Тут ми тобі прямо хочемо поскаржитись, що поганенько в нас у багатьох загонах із дисципліною, хоч окремі піонери й непогані. Багато комсомольських осередків мало приділяють уваги нам, роботі з нами. Адже відомо, що майже половина наших піонерських загонів зовсім без вожатих. Ще біда, що нудно у нас подекуди на зборах. Мало ми співаємо, граємо, танцюємо, розважаємось. Мало ще в нас клубів, фізкультмайданчиків. М'ячів у нас мало, ігор різних, барабанів, сурм, оркестрів, а коли й надібаєш на них, так треба по 60 крб. платити за барабан, по 100 крб. за сурму. Часто книжки доброї не знайдеш, щоб почитати про машини, пароплави, аероплани, про зірки та планети. А це ж нас аж як цікавить! Адже є серед нас багато любителів техніки, авіації, радіо, а книжок путніх, приладів для роботи мало. Чуємо і знаємо ми, що є на Україні багато добрих письменників, а ось про боротьбу батьків наших, про будівництво, про нас, діла наші чомусь дуже мало пишуть. Натисни на них, Павле Петровичу, і від свого і від нашого імені. Скажи, що ми варті, щоб вони і для нас писали добрі, радісні, бадьорливі книжки.

Ні, годі скаржитись! Ти, Павле Петровичу, вже із цих скарг зрозумієш, що справедливі вони і допоможеш, щоб ми більше не скаргилися.

А ми тобі обіцяємо, що труднощів лякатися не будемо, ми вже навчилися на колгоспних ланах їх переборювати.

Після канікул ми сідаємо за парти. Попереду в нас ударна навчальна зима. Обіцяємо вчитись на „добре“, боротись з відставанням і підтягувати відсталих до передових, засвоювати й опанувати знання так, як це від нас вимагає більшовицька партія. А разом з цим — не кинемо й під час навчання охороняти громадську власність. Ця робота є частина нашого життя.

Ми живемо в братерській спілці радянських республік. Ми вчимося й працюємо у вільній сім'ї трудящих дітей багатьох націй. Ми ростемо й виховуємося бойовими інтернаціоналістами.

Святкуючи ХІХ міжнародний юнацький день, ми обіцяємо тобі, Павле Петровичу, ще більше розгорнути інтернаціональну роботу в наших загонах та школах. Ми передаємо досвід кращих у найвідсталіші закутки великої радянської землі. Та ще й англійським братам-піонерам та дітям трудящих капіталістичних країн допоможемо в їхній роботі та боротьбі. Своєю ударною роботою, ударним навчанням, своєю веселістю й бадьорістю ми піднесемо дух наших закордонних товаришів. Хай знають, що борються вони не дарма, що єдина в світі країна з радісним життям — це наша країна Рад.

Читали ми лист колгоспників артїлі „Схід“ до т. Сталіна, як вони стали заможними. Запрошували там колгоспники нашого улюбленого тов. Сталіна на пшеничні блини. Ми не вміємо ще пекти блинів, а ось запросити — запрошуємо тебе: побувай у наших школах, подивись — як по-ударному розгортаємо ми навчання. Побувай і впевнишся, що не дарма ми пройшли прекрасну школу боротьби на колгоспних ланах. Сам побачиш, що бойова зміна росте з нас!

Від цієї бойової зміни тобі, любий Павле Петровичу, старому загартованому більшовикові, бойовому соратнику тов. Сталіна, вождю і вчителю в день ХІХ міжнародного юнацького дня — бойовий піонерський САЛЮТ!

З доручення піонерів ударників колгоспних ланів України:

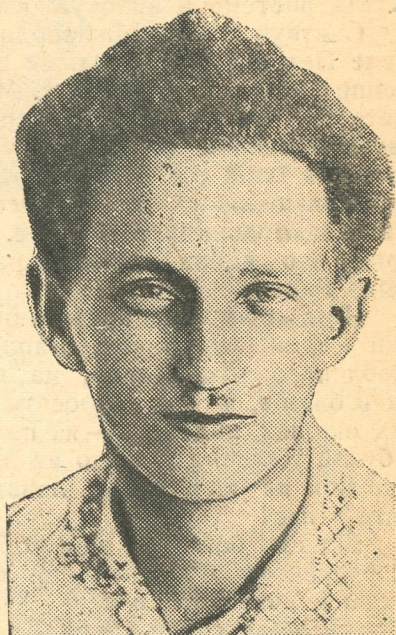
НЕЛПА Дуся, ГАЛАЙДА Галя, ДРАГАН Федя, ДУДНИК Ол., ФІЛАТОВ Г., КУЗЬМЕНКО Кіндрат, ГАРКУН, Ів., КОЛОМІЄЦЬ Андрій, КОБИЛЯНСЬКИЙ, ЛІТОВЧЕНКО, Ол., ЮРЬЄВ Коля, СІПЕРШТЕЙН Мона, МОРОЗОВ Коля, ШНИПКО Ол., НЕГРІЙ Микола, ЛЬОКАЙ Петро, ЗАЛІЗНА Галя, СУЩА Ніна, ГІРИЧ Федя, КАРТАШОВ Аф., РИБАЛКА Гриша, МІЛЬШТЕЙН Боря, ЖИРИГА Марфа, КОЛІСНИК, М., БРИНДЗАР Ол., МАЗЕТА, Т., СОЛОП Вася, С. АНДРЕЄВ, А. ТАТАРНИКОВ.

ЗА *третьтий* НАВЧАЛЬНИЙ РІК

1933/34 навчальний рік є третій рік боротьби за реалізацію ухвал ЦК партії про школу. Він повинен бути роком ще напруженішої боротьби за подолання корінної хибі школи, роком боротьби за оволодіння основ наук кожним учнем і, насамперед, кожним піонером, який мусить бути зразком для всього дитячого колективу: в навчанні, в поведінці.

Виконувати ці завдання ми будемо в умовах загостреної класової боротьби на всіх ділянках соцбудівництва і зокрема в боротьбі з намаганням куркуля та його агентури зірвати нацкультбудівництво.

В наслідок припущених на Україні старим керівництвом Наркомосу, на чолі з тов. Скрипником, грубих політичних помилок націоналістичного порядку, «в результаті припущених перекручень у проведенні ленінської національної політики, — контрреволюційні буржуазно-націоналістичні елементи, куркулі, петлюрівці й махновці, змінивши свою тактику, діючи «тихою сапою», зуміли пролізти в колгоспи, культурні наукові заклади, особливо окопавшись у Наркомосі, органах народної освіти й інших ділянках соціалістичного будівництва, і розгорнули контрреволюційну шкідницьку роботу» (з ухвали ЦК ЛКСМУ про школу).

Тов. Фурман — голова ЦБ ДКО
Ц К Л К С М У

На практиці це призвело до примусової українізації шкіл під прапором антиленінської теорії «мішаної говірки», до погіршення обслуговування школами нацменшостей, особливо росіян, рідною мовою, до націоналістичної засміченості шкільних підручників.

Помилки тов. Скрипника та його націоналістичні перекручення в практиці роботи Наркомосу, ворожі дії контрреволюційних шпигунів, що окопалися в Наркомосі за спиною М. О.

Скрипника — партія викрила, рішуче засудила й ретельно, з усією більшовицькою наполегливістю (заходила ся виправляти ці помилки й перекручення.

Перед нами завдання — зробити 1933/34 навчальний рік справді роком бойової напруженої роботи коло остаточного викриття й виправлення націоналістичних помилок у практиці роботи органів народної освіти та шкіл, викриття національно-буржуазних, куркульсько-петлюрівських елементів, що пролізли до органів народної освіти на місцях, до окремих шкіл.

Перед нами бойове завдання — зробити 1933/34 рік справді ударним роком боротьби за остаточне подолання корінної хибі нашої школи, боротьби за високу якість знань, за нечуване піднесення ленінської політехнічної школи.

Всі можливості до цього в нас є. Чудовий урожай цього року створює нові передумови для кращої організації шкільної роботи. Успішна робота нового керівництва Наркомосу останнього часу над виготовленням нових стабільних підручників для школи, над уточненням шкільних програм та очищення мови від націоналістичної контрабанди дала нам змогу почати новий навчальний рік більш підготованими і озброєними.

І в цих умовах ми вже не можемо задовольнитися пересічними показниками якості навчання. Ми вже можемо ставити завдання, щоб кожен учень учився на «добре». Не можна вважати стовідсотковою успішністю,

коли понад 50% відміток — «задовільно».

В нових умовах ми не можемо так само задовольнитися загальними показниками успішності. Піонерський загін повинен перейти від загальних цифр до конкретного обліку успішності кожного учня зокрема. За загальними цифрами треба бачити окремих учнів з усіма їхніми хибамі й досягненнями в навчанні.

Щоб здійснити це ми маємо в наших руках уже чималий позитивний досвід двох років боротьби за якість навчання і свідому дисципліну; використовуємо позитивний досвід, вважаючи на помилки минулих років, уникаючи їх — нам набагато легше і краще буде працювати тепер. Нарешті, в наших руках така зброя, як ухвала червеного пленуму ЦК КП(б)У, промови тов. Сталіна, П. П. Постишева, ухвали пленуму ЦК ЛКСМУ та всеукраїнської наради в справах школи.

Треба лише енергійніше, з усією гостротою більшовицької пильності і напруженості взятися за конкретне ділове виконання бойових директив партії та комсомолу, пам'ятаючи, що класовий ворог, не хestуючи усякими формами й засобами, буде намагатись впливати на виховання нашої дітвори.

Досвід готування до навчального року піонерорганізацій Чернигова, Херсона, Маріуполя примушує вже зараз з першого дня навчання сигналізувати про небезпеку.

Щось дуже інертно, волячими темпами розгортають ряд організації, роботу в школі.

Ще досі панує в окремих організаціях дрібно-буржуазна розхлябаність, звичка розтягувати початок роботи на цілих два місяці.

Цього терпіти аж ніяк не можна.

3 ПЕРШИХ ДНІВ РОЗГОРНУТИ СОЦЗМАГАННЯ В ШКОЛІ.

Треба з перших днів навчання повним ходом розгорнути соціалістичне змагання в школі. Вже протягом першої декади і не далі другої не повинно залишитися жодного учня, насамперед піонера, поза змаганням. Охопити соцзмаганням усі групи, усі піонерланки, всі піонерзагони, організувати вже у вересні змагання між школами.

З першого дня навчання потурбуватися про облік змагання—колективного й індивідуального.

Велике значіння в розгортанні соцзмагання має стимулювання. Про преміювання, про фотовиставки ударників, навчання, листівки, бюлетені змагання треба думати вже зараз. Організувати роботу—так, щоб кожен учень з любов'ю боровся за якісне оволодіння основ науки на «добре». Без пустодзвону, без зайвої шумихи й непотрібної помпи, а по-діловому, на основі ініціативи й самодіяльності самих дітей треба розгортати соціалістичне змагання.

ЗА БОЙОВЕ САМОВРЯДУВАННЯ.

Дитяче самоврядування в політехнічній школі набирає чимраз більшого значіння. На нього покладаються великі завдання виховного порядку. ДСВ повинно

забезпечити міцну свідому дисципліну, боротись за якість навчання цілим рядом методів виховного, громадського впливу й допомоги: ДСВ повинно організувати громадську думку школярів круг усіх важливих питань шкільного життя.

І нам треба цього року забезпечити доброякісну роботу дитячого самоврядування. Оголошена структура самоврядування, що її ми запроваджуємо цього року в школах, на відміну від торішньої, є простіша і зрозуміліша для кожного учня.

Треба організовано, не розтягуючи строків—до 25 вересня—по цілій Україні закінчити перевибори дитячого самоврядування. Завдання піонерорганізації забезпечити активну участь всіх учнів у перевибірній кампанії.

Оскільки одразу після перевиборів піонерактиву проходять перевибори ДСВ, кожна піонерорганізація повинна правильно розставити свої сили, щоб у ланці, у раді загону, в учкомі—скрізь правильно й рівномірно підібрати й навантажити актив.

Одразу після перевиборів ДСВ, вже наприкінці вересня всі органи дитячого самоврядування мають організовано, планово розпочати свою роботу.

УВАГУ — «ДРІБНИЦЯМ».

До підручників, справної карти, налагодженого кабінету, до крейди, одягу, взуття, зошитів і т. ін. у нас привикли ставитись, як до дрібниць, і турбуватись тоді вже, коли ці «дрібниці» при зводять до прориву в роботі.

Щоб цього надалі не припускати, наше завдання—весь час

З і ш к о л и д о д о м

перевіряти і слідкувати за тим, щоб кожна група, школа безперерійно була забезпечена протягом цілого року потрібним приладдям, підручниками, зошитами, одягом та взуттям, крейдою, організувати ремонт карт та інших шкільних приладів.

ПО СОЦІАЛІСТИЧНОМУ П СТАВИТИСЬ ДО ШКІЛЬНОГО МАЙНА.

Надто вже по-старому ставляться учні і, на жаль, багато піонерів до шкільного майна. Парти ріжуть, на стінах пишуть, підручники рвуть. Немає ще потрібного соціалістичного ставлення до майна, немає боротьби за чисту парту, клас, школу. Мобілізувати всіх учнів на цю ділянку, боротися з псуванням майна, за чистоту — завдання дитячого самоврядування й насаперед піонерів, від яких пар-

тія у своєму рішенні з 21-IV-32 р. вимагає скрізь — у навчанні, в поведінці на вулиці, вдома — бути за приклад.

КУЛЬТМАСОВУ РОБОТУ НА ВИЩІЙ ЩАБЕЛЬ.

Велику увагу треба віддати організації культмасової роботи в школі. Культурно організувати перерву, розумне використання вихідного дня, широко розгорнути аматорські гуртки (математики, літератури, фізики, хемії, радіо, фото, електрики, співів, драматизації, музики і т. д.) — все це має задоволити здорові бажання й прагнення кожного, все це має сприяти краще опанувати знання. Для організації дозвілля, крім гуртків, треба використовувати фізкультуру, воєнну роботу, радіо, кіно, дитячі театри, гри, співи.

ЩОБ КРАЩЕ Б УЛО ВЧИТИСЯ

ЗРОБИМО ШКОЛУ ЧИСТОЮ, ПРИВІТНОЮ.

Перед піонерами, перед піонервожатими й комсомолом цього року стоїть величезне завдання — зробити всі наші школи **чистими, теплими, привітними**, тримати їх у зразковому порядку цілий навчальний рік, щоб школа була справді місцем виховання пролетарської культури, великої звички до порядку в побуті.

Нашою великою хвилюючою було те, що школа минулого року в цьому відношенні не стояла на належній височині. В школах часто було брудно, холодно, шибки побиті, стіни голі, обшарпані, діти через це неохоче йшли до школи, а виходили з неї після уроків далеко не з приємним почуттям. Цьому треба рішуче покласти край.

Хто передусім повинен подбати за зразковий порядок у школі?

Передусім це має стати справою піонерського загону. Він повинен неупинно боротись за порядок у школі, за чисту підлогу, за чисту хорошу дошку, за чисту парту, не порізану вздовж і впоперек ножами, за цілість усіх шибок у вікнах. Важко це зробити? Звичайно ні! Адже можна проти бруду повстати всім дітям? Можна! Адже можна, коли в декого є звичка сідати на підвіконня, набити на кожному віконці планки? Можна! Адже можна дістати добру крейду, щоб вона писала, а не дряпала класної дошки? Можна! Так само можна тримати чистим і привітним усе приміщення школи.

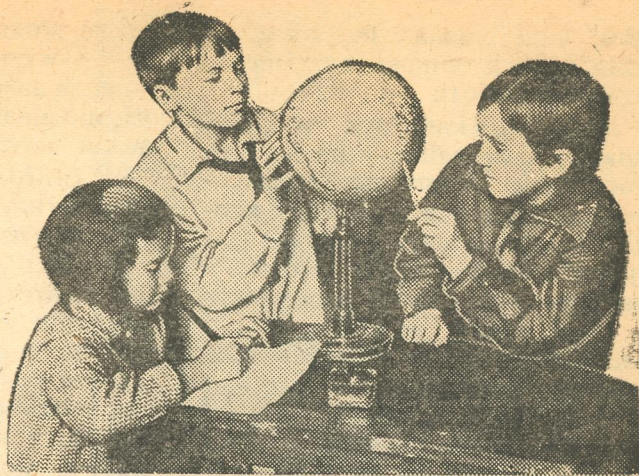
Порядок, чистота сприяють вихованню в дитині любови до школи, до місця, де вона повинна провести щороку дев'ять місяців, де вона повинна одержати знання. Цього передусім повинна домогтись піонерська організація.

Якими шляхами це треба робити? Там, де можна і все що можливо, робити **силами самих дітей**: там, де не можуть зробити самі діти, вимагати й рішуче вимагати, щоб негайно зробили дорослі, щоб допоміг цьому комсомольський осередок,

Валя Кошкіна — одна з кращих ударниць навчання 21 Харків. ФЗД. Вона на літо організувала групу відсталих і допомагала їм

**Розв'язують перше
завдання з географії
цього року**

педколектив, шефи школи — фабрика, завод, радгосп чи колгосп.

Школа протягом літньої перерви ремонтується. Там, де цього не зробили своєчасно, треба зробити з початком навчального року, щоб під час зимової перерви кожна школа була знову ще раз помазана й підготовлена до занять.

Чиста, привітна школа, зовнішній порядок у школі вплине на ставлення учня до навчання, збільшуватиме його бажання вчитись.

Це перше, за що мають добре взятись піонерорганізації.

РОЗГОРНІМО ЛЮБИТЕЛЬСТВО

Треба кожну школу силами дітей перетворити на лабораторію, де по-справжньому, а не в силу обов'язку, діти вчитимуться, опановуватимуть знання. Ми зараз маємо всі можливості розгорнути широкий рух дітей за науку не тільки загальними розмовами про опанування основ наук, як це в ряді шкіл було минулого року і організацій піоне-

рів, а справді конкретним ділом. Ми для цього маємо таке важливе завдання, як розвиток любителства в роботі, як розвиток дитячої самодіяльності.

Кожен піонер, школяр у процесі навчання може більше любити якусь окрему дисципліну: одні — математику, другі — природознавство, треті — історію, інші — фізику, літературу, хемію і т. д. Навколо кожної дисципліни можна організувати її любителів, вони й будуть організаторами того, щоб ця дисципліна викладалася краще, щоб і вони самі і всі учні могли більше взяти з цієї дисципліни для себе.

Як же це зробити?

Наша школа ще бідна на наочні приладдя, картини, діаграми, розроблені матеріали до тої чи тої дисципліни, не в кожній школі є хороший гербарій, малюнки, колекції. Це **багатство школи**, а його часто немає. Утворити його справа не одного року. Але вже **цього року** силами любителів фізики, хемії, математики, силами юних натуралістів, географів треба почати утворення цього багатства, та так, щоб це передавалося іншим уч-

ням, щоб школа нагрєсмаджувала його й широко використувала в роботі.

Любительський рух навколо кожної дисципліни — це значить **поглиблена робота над дисципліною**, робота, яка в окремих хлоп'ят буде виходити **за рамки програми**. Цього не треба боятись, а навпаки — треба їм допомагати в їхній роботі, використовувати їхні знання на допомогу відсталим. Цікавою роботою цих любителів треба навколо кожної дисципліни утворити цілі кабінети, а коли немає можливостей, то куточки, щоб їх робота проходила на очах усієї школи.

Вожатий повинен, організуючи любительство, застерегти в своїй роботі лише одне — це те, що **любительство не є самоціль**, що воно хороше тільки тоді, коли, поруч з улюбленою дисципліною, піонер, учень добре працює й над іншими, бо тільки це дає справжні знання.

Треба через організацію самодіяльності дітей ширити **любов до науки**, розпалювати в хлоп'ят прагнення знаннів, виховуючи поряд з цим сумлінне, дисципліноване ставлення до занять, до виконання завдань, до виконання обов'язків учня. **Піонери в цьому мають бути прикладом** і вести за собою маси дітей.

БЕРЕГТИ СТАБІЛЬНИЙ ПІДРУЧНИК.

Роль підручника в боротьбі за знання дуже велика. Проте, останніх років підручник у нашій школі не користався великою пошаною. Адже «ліваки» стверджували, що підручника в нашій школі взагалі не повинно бути, «бо він не встигає за життям», що учні набиратимуть знання з

самого життя, з екскурсій, з газет, із журналів. І замість підручників заводили «робітні книжки», що мали лише один рік, видавали «журнали-підручники».

ЦК ВКП(б) рішуче засудив таку практику, як шкідливу річ. ЦК зобов'язав опрацювати й видати **СТАБІЛЬНІ ПІДРУЧНИКИ** для політехнічної школи з усіх дисциплін, тобто такі підручники, де було б систематично викладено те коло знаннів, що їх мусить опанувати учень з даної дисципліни; такі підручники, що з них учні можуть користатися не один рік, а кілька.

Піонерські загони та ланки мусять, насамперед, мобілізувати активність дітей на збереження підручника, на дбайливе ставлення до нього. «Кожен підручник треба зберігати так, щоб з нього могли скористатися наступного року молодші товариші» — ось гасло, яке мусить стати відоме кожному школяреві.

Оправлення підручників, обгортання папітурок у чистий папір, виготовлення школярських сумок для книжок і зошитів — от практична робота кожного піонера, учня, цілої ланки. Варто влаштовувати спеціальні огляди підручників у групі, відзначаючи тих учнів, які найкраще зберігають підручники й оголошуючи прізвища найнеохайніших школярів.

Шкільний кооператив приймає тиме старі підручники від учнів для продажу, при чому, платитиме за краще збережений підручник дорожче. Про це теж мають знати всі учні й батьки.

Поруч із боротьбою за краще зберігання підручника, піонерська ланка має подбати за повніше й краще використання підручників у самій групі. Через

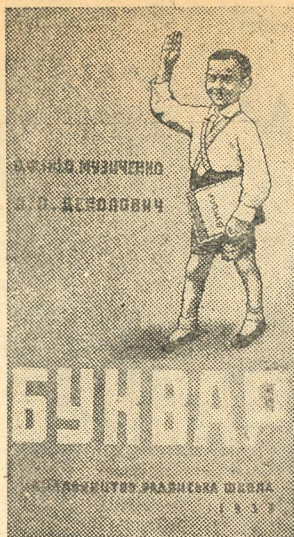
Т. І. Фелісов та А. В. Пєршикин

ФІЗИКА

Підручник для середньої школи

ЧАСТИНА ПЕРША

ВИДАВНИЦТВО «РАДІНСЬКА ШКОЛА»
КАРПІВ 1988 - КНІЖ

В. ШАПОВНИКОВ та Н. ВАЛЬЦОВ

ЗБІРКА АЛГЕБРИЧНИХ ЗАДАЧ

ДЛЯ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ

ПЕРШОГО КІІ І КЛАСУ

ЧАСТИНА ПЕРША

ВИДАВНИЦТВО «РАДІНСЬКА ШКОЛА»
КАРПІВ 1988 - КНІЖ

С т а б і л ь н і п і д р у ч н и к и

брак підручників і цього року не пощастить забезпечити всіма книжками кожного учня. Отож треба встановити взаємодопомогу книжками, прикріпити відповідно учнів, установити порядок користування підручниками і т. д. Жоден учень не повинен відставати через те, що в нього бракує підручника.

ШКОЛА — ОСНОВНЕ

Ми зачепили тільки деякі питання. Роботи в школі піонерам

багато. Вожатому завдання дається важливе. Але за допомогою комсомольського осередку, педагогів та громадськості він з цим завданням впоратися може. Треба тільки пам'ятати, що **всю** увагу свою, піонерів свого загону треба звернути на школу, треба не боятися дрібниць, починати з маленьких справ, доводити їх до кінця, і справа буде далеко краща.

Великий ПЕРЕРВА

Гучний дзвоник лунає коридором. Це кінчилася друга лекція. Тепер — велика перерва. Зі сміхом і жартами ви літають школярі із класних кімнат. Та от раптом їхня веселість переходить у напружену увагу. По коридору, один за одним розвішано плакати. Їх заздалегідь виготовляли і щойно вивісили вистівники.

ПЛАКАТ ПЕРШИЙ

«Слово мають:

1. Німецький піонер Ганс
 2. Піонер із колгоспу ім. Леніна.
- Усі до залі!»

ДРУГИЙ ПЛАКАТ

«Чому Микола Корольков сьогодні на першому уроці одержав «НЗ»? Усі до залі!»

ЩЕ:

«Хто останній?

Я за вами!

Великий базар прогульників.

Усі до залі!»

Витівник Женя тут же, в коридорі, голосно читає плакати і закликає всіх швидше до залі.

Юрбою кинулися туди всі учні.

А в залі, на високому помості, вже стоїть витівник Стьопа. У другому кінці залі витівник Гриша. Вони час від часу перегукуються.

— Ну, що, нема?

— Нема!

Затурбованість передаться всім. Усі розуміють, що когось нема, що хтось має прийти, що треба чекати. Але вже чути голоси невдоволення:

— Починай!

— Перерва скінчиться!

— Скоро дзвоник!

Тоді Стьопа оголошує:

— Ми ждемо піонера Ганса з Німеччини. Він з хвилини на хвилину має прийти. Але, очевидно, щось у дорозі з ним трапилося. Доведеться почекати.

До залі раптом влітає витівник Женья, біжить на поміст і проголошує:

— Товариші! Телеграма! Телеграма з Берліну!

От слухайте (він розгортає газету):

«Берлін, 3. Арешти й каторжні вироки по всій Німеччині не припиняються. Агентство Конті сповіщає, що в Омдено поліція заарештувала 5 комуністів, які ніби нелегально друкували комуністичну літературу. Конфісковано друкарські знаряддя».

— А от далі ще цікаві телеграми. Товариші! Я передаю кілька газет. Читайте телеграми про Німеччину. Вони тут обкреслені червоним олівцем.

2 Витівник — Тепер зрозуміло — чому затримався Ганс.

У залі захопилися газетами.

1 Витівник — Товариші! Уважніше читайте. Може там, що про Ганса знайдете.

Купками, гурточком збилися учні навколо витівників, що читають у голос коротенькі повідомлення з Німеччини.

Раптом рсзчиняються двері і з гуркотом вбігає захеканий Ганс. Його зустрічають оплесками. Але в двері вираються ще дві постаті. То «німецькі поліцаї».

Витівник Сашко: Осадить, панове! Сюди вам входу нема.

Поліцаї.—Але ж... але ж... Сюди забіг комуніст.

Витівник Сашко. — Тут усі комуністи, бо це радянська школа ім. Клари Цеткін.

Поліцаї — Далекі, ви жартуєте, панове. Видайте нам комуніста Ганса.

Витівник Сашко. — Це ви жартуєте, панове.

— Хлоп'ята, відповімо фашистам бойовим кличем німецьких пролетарів: Рот Фронт!

За почином витівників увесь зал відповідає голосним:

— Рот Фронт!

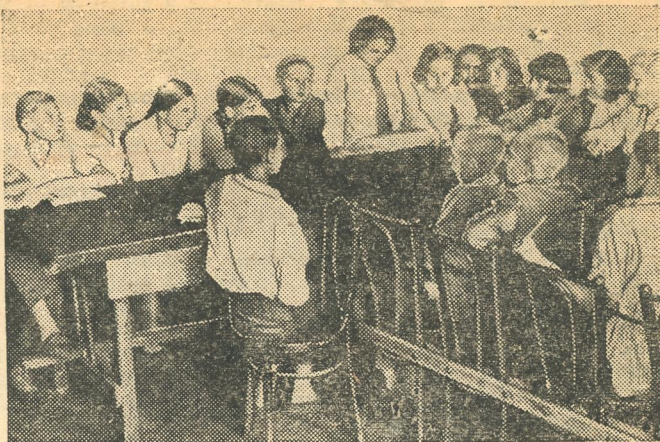
Поліцаї миттю зникають.

Голоси: — Де ж Ганс? Ганса просямо.

Ганс. — Я тут, товариші. Тепер я врятований.

Витівник Стьопа. — Тепер, тов. Гансе, слово — тобі. Ми всі раді послуха-

Голосне читання газет під час великої перерви

ти про життя й боротьбу німецьких піонерів у фашистському заплілі.

У залі оплески. Голоси:

— Просимо!

Ганс. — Я, товариші, дуже поспішав, щоб потрапити до вас на перерву. Ми у себе в Німеччині щільно стежимо за життям радянських дітей, і дуже добре знаємо вашу міцну дисципліну. Ми знаємо, що уроку ви не зірвете нізащо. Бо ви вчитеся в школі будувати соціалізм. Не то у нас, у Німеччині. От слухайте:

— Ледве блимає лампа. В маленькій кімнатці — квартирі робітника Неймана — чути, як пролетить муха.

Маленькі діти сплять. Мати порається коло печі. Батька немає вдома. Він десь на зборах. Над столом схилилися дві голівки. Це Фріц і Марія. Тільки стиха поскрипує перо на папері, та часом зі сну щось пробелькоче дитина..

Раз, два, три, чотири... Раз, два, три... Це стукіт у двері. Умовний сигнал. Це, значить, свої.

Марія відводиться і йде відчиняти двері. За нею обережно, крадькома, навшпиньках заходять Ганс і Майя.

— Будьте готові!

— Завжди готові!

— Зап'янулися трохи. Проклятий Гу став Шпідлер зустрівся по дорозі і все випитував, куди та чого. Ледве одбрехалися й пішли. Оглянулися, — а він по наших слідах. Мусили плутати слід, обходити десятою вулицею. Йому це набридло і він повернувся додому. От чому ми й спізнилися.

— Ну, а тепер, хлоп'ята, до роботи. Ви знаєте, що оце всі, що лишилися од нашого загону. Чотири чоловіка. А ро-

боти багато. Учора конфісковано підпільну друкарню. Ти це, Майку, знаєш. Разом з нею заарештовано і твого батька. Ось листавка, її ми мусимо переписати у 400 примірниках... Тобто, 25 — на кожного. Ось ми вже з Марією 18 штук зробили. До ранку ми мусимо закінчити, бо о 4 годині зайде Отто і ми з ним підемо розклеювати.

— До роботи, хлоп'ята!

Часу на розмови немає. Забігали пра. Чітко на папері стають літери:

«Терором нас не залякаєте. Товариші робітники! Оголошуйте страйки, вступайте до лав червоної пропозиції!»

Заводський комітет комуністичної партії Німеччини.

Одна по одній лягають написані листівки.

Сон уже змагає очі. Але про сон со-ромляться говорити. І ось уже ранок. У вікнах сіріє. Заходить Отто — і во-рушили тихимч околицями Берліну. З парканів, стін уже кличуть по-бойовому листівки. Раптом — шум. Поліція. Ми в розтіч.

Увечері дізнаємося, що в нашому за-тоні ще одного піонера немає. Майка заарештовано. Його забрали, вслід за батьком, до фашистського концетра-ційного табору.

У відповідь на цей арешт наступної ночі ми переписали утрюх уже 200 л-стівок.

Отак доводиться працювати піонерам фашистської Німеччини. З краєни фа-шистського терору ми шлемо гарячий привіт вам, дітям радянської соціалі-стичної країни. Коли наші трудящі, на чолі з комуністами, подолують фаши-

стів і встановлять радянську владу, тоді діти радянської Німеччини викличуть на соцзмагання вас, дітей Радянського Союзу. І в тому змаганні стоятиме першим пунктом — битися за якість знанів, щоб стати на зміну батькам — будівникам соціалізму, — виголошує Ганс і починає знімати з себе грим...

— Та це ж наш Ваня Гриценко... Молодця, добре зіграв!

Витівник Стьопа задоволено посміхався і знов оголошує:

— З колгоспу ім. Леніна повернулася Галя Сомко. Вона щось цікаве привезла для наших піонерів.

Але в залі недовір'я:

— Коли ж вона там була — ми ж її щодня на уроках бачимо.

Стьопа за словом в кишеню не полізе.

— Учора вона була там. Ви ж забули. Учора був вихідний день.

Галя вже на помості.

Галя. — Хлоп'ята! Я привезла вам листа від колгоспника Охрима Скиби. Пригадуєте діда Скибу? Це той самий, що приїздив по весні до нашої школи. Тепер дід Скиба став заможним колгоспником. Він заробив 110 трудовнів. А хто мені скаже, скільки це він дістав хліба, коли на кожен трудовдень припало 9 кілограмів? Ну, математики.

Голос. — 990 кілограм.

Галя. — Правильно! Так от слухайте лист дідуся Скиби.

І Галя вчирно прочитала листа про життя колгоспне, про успішну молотобу, хлібозадачу та про осінню сівбу. Цього листа склали витівники разом з вожатим на підставі справжніх матеріалів із свого підшефного колгоспу.

Витівник Стьопа — А тепер перейдемо до наших пікільних справ.

Голос. — Ай - ай! Ай-ай! (витівничка вбігає на сцену).

1 Витівник — Де живе зубний лікар? Ви не знаєте? Ой-ой, зуб, зуб.

2 витівник — Це черга до лікаря? Хто останній? Я за вами.

3 витівник — Що, свічки видають? Хто останній, я за вами.

4 витівник — Тут продають пера? Хто останній? Я за вами.

1 витівник — Я — Ніна Залютенко. Мені болить зуб. Ой-ой. Я не можу сьогодні йти до школи.

2. витівник — Я — Петро Бугаєнко. Мені голова болить. Я теж не можу сьогодні йти до школи.

3 витівник — Мене послали на базар. Я — Ваня Колложний. Я сьогодні запізно до школи, біс із нею. А то без свічок сьогодні заглипимось.

4 витівник — А мені писати пічм. Як я можу йти до школи. Не піду. Хай кажуть — Дмитро Іваненко — прогуляник.

(Заходить п'ятий витівник).

1 витівник — Ви зубний лікар?

5 витівник — Я зубний лікар.

2. витівник — Ви лікар терапевт?

5 витівник — Я лікар терапевт.

3 витівник — Ви продаєте свічки?

5 витівник — Я продаю свічки.

4 витівник — Ви торгуєте перами?

5 витівник — Я торгую перами.

галас:

— Я перший!

— Я за вами!

— Хто перший? Я перший!

5 витівник — Та що це я бачу? Це ж наші учні. А в школі вже давно урок.

1-й — Урок?

2-й — У школі?

3-й — Біс із нею, з школою. Мені свічок.

5-й — Та відстаньте від мене. Я зовсім не лікар і не продавець. Я — учень 9 школи і прийшов сюди щоб вас посоромити.

(Черга розбігається).

5 витівник (до залі) — Ніна Залютенко! Петро Бугаєнко! Ваня Колложний! Дмитро Іваненко! Ви сьогодні заглипилися до школи. Вам не сором?

В залі — сміх...

Раптом заходить почтальйон.

Почтальйон — Хто тут буде Микола Корольков?

Стьопа — Він тут. А хіба що?

Почтальйон — Йому ось лист є.

Стьопа — Від кого?

Почтальйон — Від Миколи Королькова.

Стьопа — Як це? Він сам до себе листи пише?

Почтальйон — Та ні. Він написав товаришеві. Але адреса так неграмотно написана, що пошта вирішила йому листа повернути назад.

Стьопа — Да, да. З грамотністю у нього погані діла. Він сьогодні на українській мові «нз» одержав.

Голос — Зачитайте листа.

Стьопа — Ні, ми чужих листів читати не будемо. А от хай Микола Корольков нам пообіцяє, що він почне вчитися як слід і підтягнеться з української мови. Обіцяєш, Миколо?

Велика перерва на свіжому повітрі

Микола — Обіцяю.

Стьопа — Подивимось. А поки що вважаємо справу вичерпаною. Ніякого листа насправді немає. Це ми вигадали, щоб Миколі перед усіма учнями соромно стало. А тепер Коля й Зіна проспівують нові частівки.

ЧАСТИВКИ.

Коля — Тихше, тихше, годі, годі
вже галасувати.

Зіна — Про сьогоднішні пригоди
спухайте, хлоп'ята.
Коля сплутав з кимсь гелій
і на фізиці довів:

Коля — порожнеча Торрічеллі
саме в нього, в голові.

Зіна — Ваня певен, що Москва
на величезному острові.

Коля — Пише слово «голоба».
через два апострофи.

Зіна — Ну, а Петя добре знає,
що і де міститься.

Коля — Він доводить, що в Шанхай
Англій столиця.

Зіна — Що таке кути суміжні
знає Стьопа Роговик.

Коля — Це такі два лежні,
що лежать до боку бік.

Зіна і Коля — Ми частівки проспівали,
нашу школу змалювали.

На заняття скоро час,

завтра слухай знову нас.

Стьопа — А тепер товариші, усі разом
нашу улюблену пісню.

Усі бадьоро проспівали «Марш пілотів».

Дзвоник. Перерва закінчилась. Весело побігли всі до класних кімнат. Розпочався третій урок.

Ми показали, як використати велику перерву для політінформації та швидкого реагування на всі шкільні хвиби.

Ми навмисне подали таку форму, яка не вимагає особливого підготування, заучування ролей тощо. Використати її можна в кожній школі. Треба тільки щоб основне ядро — 5-6 витівників — добре спланували і обдумали, а також заздалегідь підготували такий виступ.

Не завжди треба використовувати перерву саме для політінформації. Так можна організовувати перерви один раз на декаду і навіть менше. Більшість перерв треба організовувати так, щоб учні брали участь (рухомі гри, масові витівки тощо). Про такі форми проведення перерви читайте в наступному номері.

Абетка ЗЕМЛІ

З досвіду старого вожатого

Ви бачили «Снайпера». Ви пригадуєте захопливі кадри, коли диверсійна банда вдерлася в СРСР. Тоді старий снайпер—робітник, що вивчив таємниці снайперського мистецтва у Франції, зі своєю старенькою товаришкою—пвинтівкою, вийшов позв'ятися з незапрошуваними гостями. Ви пригадуєте, як, немов кішка до мишеня, підкрадався червоний снайпер до ворогів. Він використовував найменшу складку на місцевості: непомітний горбик, лощинку, кущик. І, підкрившись на дистанцію снайперського пострілу, він влучним вогнем вивів кулеметників з ладу.

І от одного разу, після колективного відвідування піонерзагоном «Снайпера», хлоп'ята кілька днів гаряче обговорювали фільм. Саме в цей час до нас зайшов один з командирів підшефної частини. Він уважно прислухався до розмов хлоп'ят, розказував їм про бойові подвиги Червоної армії. Потім він відкликав мене в сторону й сказав:

— «Снайпер» викликав у піонерів великий інтерес до воєнного життя. Не можна дати захохотати цьому інтересові. Треба його використати для розгортання воєнної роботи. Часу у вас багато, а тепер зима і до літа ви встигнете добре підготуватись. Я пропоную поставити питання на піонерзагоні про (вивчення) топографії. Тільки давайте умовимось, щоб цю справу не затягати.

Я, звісно, з великим задоволенням пристав на цю пропозицію. Сказано — зроблено. Другого дня у нас був

збір піонерзагону. На збір прийшов і командир. Він почав свою промову якимось незвичайно.

— От, товариші, ви бачите ліс. І показує на **малюнок 1-й**.

Хлоп'ята дружно хором відповіли:

— Звісно, бачимо.

А він їм у відповідь:

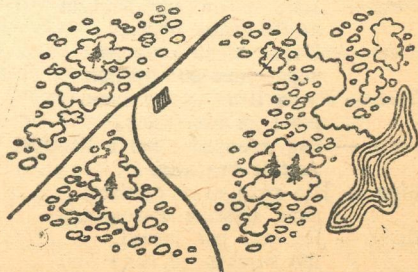
— А я кажу, хлоп'ята, що ви не бачите лісу.

Тут наші піонери й очі порозкривали, ніяк не розуміють до чого це командир веде. Командир посміхнувся, побачивши їхні здивовані обличчя. й провадив далі:

— От я ще раз тверджу, що ви лісу (не) бачите. Ви не знаєте, що

Мал. 1

Мал. 2

там є дві дороги, які в одному місці перетинаються, є полянка, хата, річка, озеро. На війні треба бачити ліс, та й не тільки ліс, і не так, як ви звикли дивитися. Треба вміти бачити не тільки зовні, але й зсередини. Треба вміти читати, швидко читати карти і плани, треба вміти їх швидко складати. От перед вами план цього лісу (мал. 2). Ви хоч трошки розбираєтесь в ньому?

— Так, так, трошки.

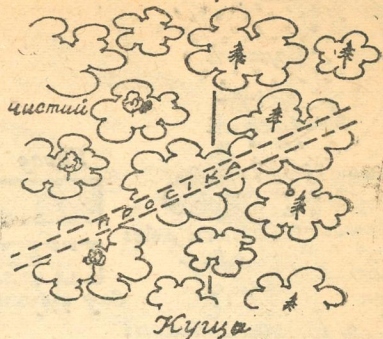
— Ото й погано, що трошки. А чи згаєте яку велику роль відіграє місцевість під час війни. По ярках, узгір'ях, під прикриттям хаті лісу, каміння до вас може непомітно прикраситися ворог. І тоді вже буде пізно вивчати місцевість. Треба місцевість вивчати заздалегідь, треба вміти використовувати її. Дивіться сюди — і командир розкрив велику таблицю з якимиись знаками. Що ви бачите? (малюнки 3, 4, 5, 6, 7, 8 і 9).

— Ієрогліфи якісь — неспілку відгукнулася Валя з задньої партії.

— Зовсім не ієрогліфи, а умовні знаки. Це топографічна абетка — абетка землі. Знаючи цю абетку, можна прочитати перший - лішний план, першу - лішню карту. Знаючи цю абетку можна нарешті самому зробити окомірну зйомку — засняти певну ділянку. Так от, якщо ви хочете вивчити топографію, вміти робити окомірні зйомки, то треба організувати гурток. І я вам на дозвіллі зможу допомогти.

Довгих дебатов не починали. Вирішили організувати гурток. І засіли хлоп'ята вивчати умовні знаки й їхні обриси. А рисувати умовні знаки треба за певним правилом. Вважають, що «топографічне сонце» світить з Північного - Заходу (Північ звичайно завжди згори карти, або плану). Для більшої наочності, коло високих предметів (ліс, гори, горби тощо), відтіняються східня і пів-

листяний | шпильковий

Вище зростає
людини

Нижче зростає
людини

Мал. 3

Мал. 4

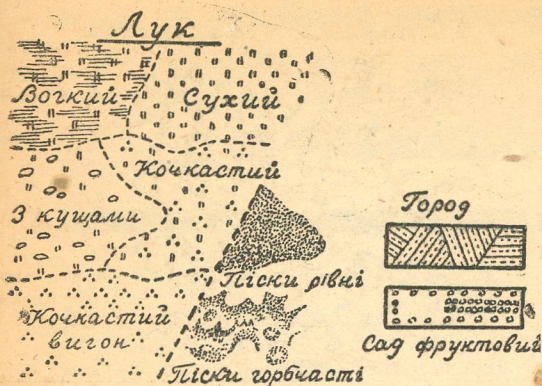
денна сторони, для заглиблення (ярок, річка, ями або що) — північна й західна (мал. 10).

Хлоп'ята вивчали умовні знаки цілу декаду. Потім на заняття гуртка знову прийшов командир. Він витяг зі своєї польової сумки таблицю і питає:

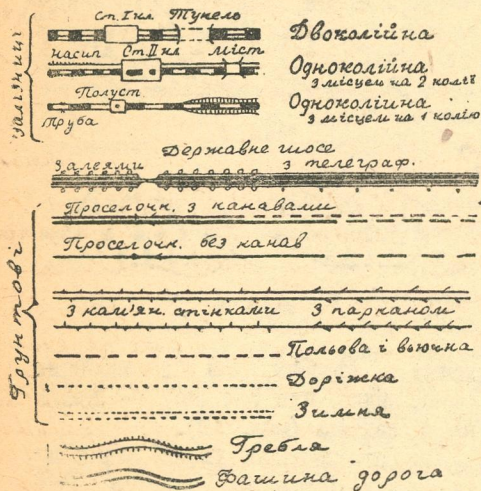
— Ну, як, товариші, тепер ви не литатимете що то за ієрогліфи? Ану, ось ти, — показує на Валю, — іди по сюди, продемонструй свої знання. Ану, знайди мені крибицю.

І почав командир запитувати наших піонерів. А тіж не дарма безліч паперу зісували: відповідають, кожен, не зачинаючись. Командир був дуже задоволений.

— Тепер, — каже, — підемо далі. Ви чули що - небудь про маштаб?

Мал. 5

Мал. 6

— Ну, звісно, чули. Ми це давно вивчали.

— Дуже добре. Ну, а от про масштаб кроків, чули? Ні? Тоді я вам розкажу.

І познайомив командир наших піонерів з різними масштабами, показав як їх треба будувати.

Раз на декаду командир приходив до мого загону і провадив заняття. Але я теж не залишався обабіч. Допомагав хлоп'ятам, як умів. І одверто скажу — за цю зиму я сам добре топографію вивчив.

Командир увесь час ускладнював заняття: тут і зображення місцевості горизонталями, штрихами, визначення крутизни схилу, визначення командних точок, побудова профіля, орієнтування.

Коли пригріло сонечко і зіп'їйшав з ланів, командир запропонував мені піти з ним на рекетносцировку місцевості обрати невеличку ділянку для зйомки.

Обрали ми ділянку, на якій було не дуже багато місцевих предметів, щоб хлоп'ятам було не дуже важко. Потім на гуртку оголосили, щоб до чергового заняття хлоп'ята приготувались.

Чи багато треба для окомірної зйомки? Планшет (шматок фаніри, або доброго картону). На планшет наклеюється аркуш грубого паперу. Потрібно так само візирна лінійка. (мал. 11), простий (ні в якому разі не хемічний) олівець і гумка. От і все. Всю «апаратуру» для зйомки хлоп'ята дістали самі.

Відповідно озброївшись, рушили на зйомку за місто. З нами, як консультант пішов і командир. Перед зйомкою він ще раз розповів хлоп'ятам про значіння зйомки і як їх робити.

Окомірні зйомки робиться здебільшого по шляхах. Місцеві предмети заносяться не всі з однаковою точністю. Їх можна розділити на 3 групи: предмети важливі в воєнному відношенні — шляхи, води, ліси, нерівнос

Мал. 7

ті місцевості тощо; предмети орієнтовні, що допомагають орієнтуватись на місцевості—тригонометричні пункти, млини, окремі будови тощо і на решті інші незначні предмети—дрібні кущі, вигони тощо. Найповніше заносяться предмети важливі у воєнному відношенні. Предмети орієнтовні заносяться лише ті, які дуже кидаються у вічі і на плані і на місцевості. Менш повно заносяться предмети третьої групи.

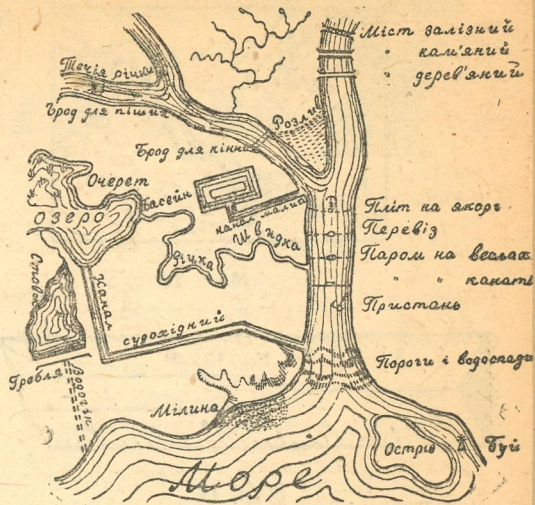
Як же ж почати зйомку? Ставлять на планшеті одну точку яку завгодно і де завгодно, але з таким розрахунком, щоб уся ділянка, яку здіймають, помістилася на папері. І з цієї першої точки, так званої станції, візують (тобто скеровують лінійку) на будь-який віддалений предмет, що перебуває на тому шляху.

Тримаючи планшет на висоті грудей, кладуть візирну лінійку на планшет, і повертають її доти, доки через верхнє ребро не побачать той предмет, на який візують. Тоді на папері креслять напрям.

Зі своєї станції таким точно чином візують і прокреслюють напрям на інші предмети, що перебувають у стороні від дороги.

Потім ідуть по дорозі, відраховуючи кроки парами. Прийшовши таким чином на другу станцію, можна буде у відповідному масштабі зобразити дорогу. І з другої станції слід візувати, як і раніше, на всі сторони. В результаті на плані буде перехрещування ряду ліній (засічки), які й визначають стан місцевих предметів (мал. 12).

Після скінчення зйомки, тут же на місці остаточно оцрацьовується вся робота: креслять дороги, детальніше обрисовують місцеві предмети тощо. Складають так само й легенду. В цій легенді записують все, що не можна накреслити: ґрунт місцевості, тривкість мостів, наявність води,

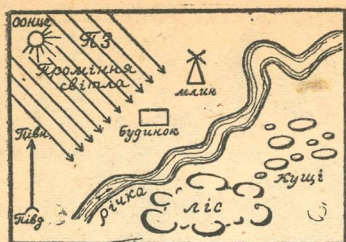
Мал. 8

	Окремий двір		Колодязь-фонтан
	Цвинтар христ.		Хрест
	— річка		Тригонометр. пункт
	Будови (кам'яні, дерев'яні)		Окремі дерева
	Будови, де не живуть		Вітражи
	Церкви (кам., дерев.)		Водяний млин
	Кам'яні (кам., дерев.)		Фабрики, заводи (з написан-ями)
	Монастир		Рудня (з написан-ями)
	Мечеть, синагога		Кам'яні (кам., дерев.)
	Возоренка село		Кургани (горби) і селища
	Руїни будов		Ліс
	Будинок лінійний		Дорога
	— лінійка		Дорожка

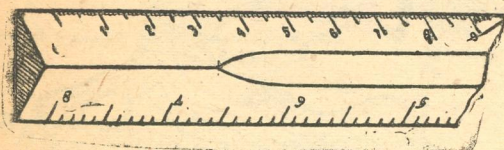
Мал. 9

перевозних засобів тощо. Закінчена окомірною зйомкою має такий вид (мал. 13).

Після розмови шаші хлоп'ята добре взялися до роботи. Досить повозилися поки правильно накреслили масштаб. Ну, а потім справа пішла значно швидше. Правда, і тут багатьох дуже визволяла гумка. Наприк

Мал. 10

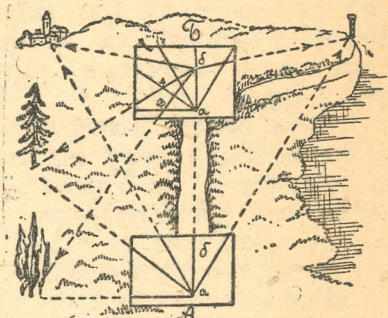
Мал. 11

лад, Галочка так старалася, що протерла в одному місці папір, і замість криниці вийшла дірка. Хлоп'ята потім довго кепкували з неї, сміялись, що в цю дірку вся вода пішла, тому й криниці у нєї на плані немає. Найкраще працював Віктор. У нього на плані все чітко, чисто й правильно. Якщо взяти його план, то зразу і місцевість пізнаєш. Командир тут же на місці проглянув усі роботи і зазначив помилки, хиби. Особливо задоволений залишився він з роботи Віктора, і забрав її з собою, щоб показати своїм червоноармійцям.

Коли прощався, він сказав, що може спокійно їхати в табори, бо хло-

п'ята вже і теоретично і практично засвоїли топографію.

Влітку, за моїм керівництвом, наш піонерзагін проводив багато з'йомок, поступово ускладнюючи їх. Не дарма мій загін по военній роботі один із перших у місті.

Мал. 12

Околірна зйомка ділянки в околицях Н

Мал. 13

Техніки РИ

1. ХТО КРАЩЕ ЗНАЄ ТРАКТОР.

Дошова година не сприяла оранці. «Інтерни» та «Фордзони» вишикувалися під тимчасовими наметами, а трохи осторонь посідали робітники. Тут же зібрався гурток учнів, що прийшли збирати бур'яни з ланів.

Йшла розмова про те-се, а взагалі всі нудьгували. Раптом бригадир — тракторист гукнув усіх хлопців до себе, сам сів на порожній бідон з гасу, глянув навкруги й промовив:

— Ну, от. Зараз будемо грати. Чи всі добре знають будову трактора?

— Знаємо! Всі! — хором відповіли хлоп'ята.

— Добре. А грати треба ось як: я запитую: «Колінчастий вал мотора крутиться?» — і вказую пальцем... ну, хоча б на тебе. Відповідай на запитання й продовжуй запитання далі. Що хочеш відповідай, так само й запитання став, аби була правильна відповідь, а запитання твоє, щоб мало зв'язок з відповіддю, щоб не було — «На городі бузина, а в Києві дядько». От, наприклад, я відповів сам: — Крутиться в картері.

— А міг би сказати: крутиться у підшипниках, або крутиться з 4 шатунами на своїх шийках. Тепер продовжую: — Та має... чотири шийки на колінах та трибки розподільчого валика, що своїми кулачками штовхає стрижні клапанів і т.д. Зрозуміло. Тоді розпочинаю:

— Поршень тримає... Миколо!

— Вибухову суміш у циліндрі, що вибухає від... Сашко!

— ...Електричної іскри магнето за допомогою... Ти!

— ...Запальної свічки, яка стоїть... де, Лізко!

— ...Загвинчена в кришку циліндру і з'єднана з... Мишко!

— ...Бензиновим баком... — раптово крикнув він і оглянувся, почувши нестриманий регіт.

— А магнето, мабуть, з'єднане з карбюратором? — запитав хтось крізь сміх.

— Бензин по дроту до свічок...

— А ну, хлопці, перевіримо його, чи все він знає!

— На буксир його взяти! — кричали наперебій голоси.

— Тихше, хлопці. Мишо, слухай. — Для чого потрібна свічка і що вона являє собою?

— Та щоб газ горів у моторі, а свічки я витягненої не бачив.

— Хлопці! Швидко принесить свічку сюди. Ось бач. До неї підходить електричний струм від магнето по дроту, лише по одному, але ж ти знаєш, що струм тече по двох дротах? Так. Другим провідником для струму служить маса мотору: кришка, блок, адже свічка загвинчена в кришку...

— Отут, між контактами проскакує іскра, що й запалює вибухову суміш у циліндрі. Свічка ж контактами виходить до циліндру крізь кришку. Зрозуміло?

— Та тепер я знаю.

— Ну, от продовжуємо. Тільки Михайлові давайте запитання легішні.

2. ЗМАГАННЯ НА ТОЧНІСТЬ ОКОМІРУ.

Коли вирубували лісок у Кривій балці, по обіді хлопці зібралися до купи на заклик Федька.

— Вигадав нову гру! А чи є у вас ножі?

— Є.

— Сідаймо біля цього пенька, тут найзручніше. Виграші будуть у відсотках виконання плану. Я даю завдання, де потрібна добра пам'ять та окомір. Наприклад: одріжте тоненьку ломачку (не товщу за 1 см) завдовжки в один метр. Ви ріжете. От Сашко одрізав 95 см, а я 1 м. 10 см, то Сашкові зараховується 95% виконання завдань, а мені теж 95%, бо мої зайві 10 см поділяють надвоє і відкидають від 100, адже ви знаєте, що краще одрізати трохи більше, ніж менше. Так, можна грати поки не дійдемо 1000. Це, власне, й буде 100%. Ми складаємо до купи наші одноразові завдання, бо так буде точніший підрахунок. Граємо на 10 завдань.

Хто скінчить за 10-м завданням на 100% — одержує премію. Другому теж премію.

— Ну, ви, що вирізали метрові ломачки! Зараз перевіримо метром і запишемо, хто на скільки.

— Та ви всі майже більше одрізали. А ось цей — одрізав майже півтори метри. Моя — 98 см.

— Тепер друге завдання: розріжте метр на 3 рівні частини. У кого менше від метра, в того одна частина повинна бути відповідно коротша, а довші від метра ви повинні вкоротити спочатку до 1 метра. Вже? Добре! далі одріжте од ваших цурпалків по 5 цалів. Так, так. Давайте сюди ваші цурпалки. Правильно, дехто добряче має око. Ну, а тепер нехай ще хтось вигадає, аби була ініціатива. Та не забувайте, хлопці, записувати.

Бійцеві потрібне добре око
Вправи з бусоллю в артилерійському полку

ПРО ПОМИЛКИ В МОЇЙ КНИЖЦІ

Авторецензія

У брошурі «Гіонерський похід за урожай», що її видав «Молодий більшовик», брошури, яка мала пояснити піонерам та школярам завдання більшовицької засівної кампанії, умови її проведення, в брошурі, де треба було відкрити перед учнівськими масами помилки минулого року на селі, нові м'яневри класового ворога, змобілізувати гіонерські й учнівські маси на посилення, правильно побудовану участь у весняній засівній кампанії, я припустив грубі політичні помилки.

У чому ці помилки?

Вони насамперед у тому, що я, по славшись на потребу опрацювати з піонерами та школярами ухвали січневого пленуму ЦК РКП(б), особливо промову тов. Сталіна, не розкрив перед читачами торічних помилок у роботі на селі, не показав величезні ваги і значення історичної промови нашого вождя.

У брошурі я писав про вирішальні успіхи соціалістичного будівництва на селі, які відзначив січневий пленум ЦК РКП(б) у своїх ухвалях, але далі, гсворячи про наші хиби, я в загальних фразах зазначив, що: «Ми ще зовсім недостатньо використовуємо всі можливості, які є в наших руках, соціалістичну форму господарювання, технічну оснащеність для рішучого піднесення продукційності праці в сільському господарстві, для підвищення врожайності наших ланів». Така постава питання безумовно по-суті змазувала торічні помилки в роботі на селі, не розкривала, не пояснювала причин наших труднощів у сільському господарстві, не озброювала правильним партійним розумінням цих труднощів.

Говорячи про наші хиби, треба було на основі промови тов. Сталіна про роботу на селі показати головні хиби нашої роботи на селі 1932—33 року.

У брошурі є вказівки про те, що весняна сімба проходить в умовах загостреної класової боротьби з рештками недобитої куркульні, з рештками петлюрівщини, з рвачами, ледарями, про те, що класовий ворог — куркульня, рештки петлюрівщини, розкладницький елемент — ледар, симулянт чинитимуть шалений опір в успішному про-

веденні засівної кампанії. Тим то, щоб рзстрожити опір класового ворога, щоб учасно підготуватись до весняної сімби і цілком виконати контрольні завдання, треба довести постанови партії та уряду до кожного колгоспу, до кожного одноосібника і по - бойовому мобілізувати трудящі маси на їх виконання.

І тут є моя велика політична помилка. Помилка моя полягає тут у тому, що я не подав усіх цих вказівок про класову боротьбу на фоні показу нових маневрів класового ворога на селі, на фоні того, що «ворог зрозумів змінену обстановку, зрозумів силу і міць нового колгоспного ладу на селі і перебудувався, змінив свою тактику — перейшов від відвертої атаки проти колгоспів до роботи «тихою сапою» (Сталін).

Нарешті, в брошурі треба було підкреслити підвищення ролі й відповідальності комуністів і комсомольців за керування колгоспами й ту величезну роль, яку в цьому відіграють політвідділи МТС та радгоспів.

От основні хиби, грубі політичні помилки даної брошури, що їх цілком правильно визначив у своїй постанові ЦК ЛКСМУ.

Чому припущено ці помилки? Певно тому, що при складанні брошури в мене бракувало класової політичної чистоти. Вказавши на потребу опрацювати з гіонерами та школярами основні постанови партії в справі сільського господарства, постанови і промови на січневому пленумі — я в самій брошурі не показав змісту цих постанов і цим самим не зробив брошуру класово-загостреною, що мобілізує гіонерські та учнівські маси проти конкретних вилазок класового ворога, який зовні «за» колгосп, але в колгоспі провадить саботаж, який зовні «за» хлібозаготівлі, але фактично їх саботує, зриває.

У брошурі не зазначено, що з торічними помилками в галузі сільського господарства пов'язані й помилки на фронті надкультурбудівництва, які РКП(б)У за проводом т.т. Косіора й Постишева, викрила й виправляє.

Ці критичні зауваження треба обов'язково мати на увазі, використовуючи означену брошуру з гіонерами та школярами.

П О Л О Ж Е Н Н Я ПРО ДИТЯЧЕ САМОВРЯДУВАННЯ В ПОЛІТЕХНІЧНІЙ ШКОЛІ

ЗАВДАННЯ Й ЗМІСТ РОБОТИ ДСВ

1) Основне завдання ДСВ є — виховання й зміцнення свідомої дисципліни, уміння колективно працювати і вчитись, спільно обмірковувати потрібні для шкільного життя питання, спільно приймати рішення, неухильно проводити їх у життя і перевіряти їх виконання. ДСВ допомагає виробленню громадської думки школярів, вихованню звички свідомо ставитись до своєї поведінки, виховувати почуття відповідальності і тим зміцнювати і підвищувати свідому дисципліну, вироблювати необхідні організаційні навички суспільного життя і навички особистої комуністичної поведінки.

2) ДСВ повинно охоплювати поголовно всіх школярів, організуючи всю роботу так, щоб кожен школяр ніс певні обов'язки в ДСВ.

3) ДСВ в кожній групі допомагає вчителю підвищувати успішність кожного учня, виявляти причини його неуспішності, допомагати йому. ДСВ допомагає школі забезпечити кожного школяра потрібними книжками та учбовими приладами, бере участь в організації використання злиг шкільної бібліотеки. Гуртки колективного читання, гуртки диткорів, юних натуралістів, юних художників, математиків, географів та інших ДСВ повинно широко розвивати, маючи за цілеве настановлення — підвищення якості навчання і вміння прикласти знання до життя.

Свою роботу ДСВ будує на основі соціалістичного змагання, залучаючи широкі маси школярів до ударництва, показуючи кращі зразки постави навчальної роботи окремих груп і кращих ударників.

4) Разом із зростанням віку зміст роботи ДСВ має поширюватися, став-

лячи щораз серйозніші вимоги до школярів у справі насамперед дисциплінованості, чіткого й акуратного виконання прийнятих рішень, планування своєї роботи і обов'язкового доведення кожної справи до кінця.

Завдання залучення всіх школярів до спільної роботи повинно стати на першому місці роботи ДСВ в усіх шкільних групах.

5) Педагогічний персонал і, в першу чергу, завідувач школи, повинні керувати роботою ДСВ, спрямовуючи її в потрібне річище, не перетворюючи ДСВ на простого виконавця своїх розпоряджень.

6) Керівництво роботою самоврядування від осередку ЛКСМУ і піонерзагону здійснюється так:

а) осередок ЛКСМУ керує учкомом через комсомольців, обраних до складу учкому;

б) піонерзагін керує самоврядуванням через піонерів, обраних до учкому та його органів. Піонери, обрані до групового самоврядування, звітують у ланці, де обмірковують окремі заходи щодо укріплення роботи групи.

Ланка систематично організовує, користуючись, насамперед, оцінкою вчителя та оцінкою товаришів, перевірку навчання та поведінки кожного піонера, домагаючись того, щоб піонери в школі були передовими борцями за якість навчання та свідому дисципліну.

Піонери в школі є ініціатори соціалістичного змагання й ударництва, залучають усіх учнів до громадської роботи в школі й поза нею.

Бази й загони стежать, щоб піонери, обрані до органів ДСВ, справді працювали в них і були прикладом для всіх школярів і в навчанні, і в праці, і в громадській роботі.

Піонерський загін є ініціатор і за-

БІБЛІОТЕКА ХДЮ
Ін. М. 21836

54689

32

стрільник організації гуртків у школі. Неприпустимим є розчинення піонерорганізації в шкільному самоврядуванні й знеособлення її.

Взаємовідносини між ДСВ і піонерорганізацією повинні складатись так, щоб піонери були активним і провідним ядром в усій роботі ДСВ, а ДСВ було одним із важливіших знарядь у школі для зміцнення свідомости й активності учнів.

7) Для роботи ДСВ повинен бути заборонений в шкільному розкладі окремий час, відповідно до встановленого шкільного розпорядку.

8) Робота ДСВ в групі повинна полягати в підвищенні якости навчання й роботи школярів, у зміцненні свідомої дисципліни та створенні в школі твердого розпорядку, пролетарської організованості, тобто такого режиму, який повною мірою відповідає інтересам засвоєння «основ наук» і комуністичного виховання, а також сприяє зміцненню дисципліни серед учнів.

На основі самодіяльності і обліку інтересів, учні групуються на виконання різноманітних робіт, наприклад:

а) Учні, які цікавляться математикою, літературою, фізикою та іншими предметами і бажають поглибити свої знання, організуються в гуртки, допомагають відсталим, провадять конкурси з предметів та інше;

б) любителі - шахматисти, волейболісти, лижварі, вівівники та інші організовують вечори змагань, прогулянки;

в) техніки, винахідники, дослідники беруть участь в обладнанні майстерень, лабораторій, досвідних ділянок, радіофікують школу, роблять приладдя.

г) хлоп'ята, які цікавляться масовою культурно-освітньою роботою (робітничий клуб, бібліотека, лікнеп, робота серед неорганізованих хлоп'ят і т. ін.) відповідно до цих інтересів і виконують ту чи ту з означених робіт.

9) Учитель, навчаючи й виховуючи дітей повинен озброїти їх розумін

ням того, яке значіння має навчання, система знань і засвоєння «основ наук»; повинен навчити, як треба працювати, щоб оволодіти знанням з кожного учебного предмету, показати, як працювати самостійно й у колективі; повинен вказувати систематично й конкретно, що повинні знати діти при проходженні того чи іншого розділу навчальної програми й підручника, в чому головні труднощі й як їх подолати.

Завдання ДСВ всебічно допомагати в цьому вчителю, розвиваючи в учнів ввічливість і повагу до вчителя.

10) Додержання чистоти, особистої гігієни кожним школярем, встановлення порядку в їдальні, роздягальні, організації під час перерв і вихідних днів масових заходів: ігор, співів та інших художніх заходів, фізкультури — важливіший обов'язок ДСВ.

Робота ДСВ повинна бути проінформована комуністичною мораллю, повинна зміцнювати витриманість, культурність, поведіння, виховувати повагу до громадської праці, правильні взаємини між хлопчиками та дівчатами, викорінення з ужитку лайки, грубості, пліток, брехні, бійки тощо.

ДСВ і, насамперед, його піонерський та комсомольський актив в усій своїй роботі, всією своєю поведінкою повинні сприяти школі у вихованні свідомих та ініціативних будівників соціалізму в боротьбі з усілякими спробами класового ворога прищепити учням антипролетарську ідеологію (антирадянські виступи, шовінізм, антисемітизм, хуліганство, релігійність і т. ін.)

II. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ РОБОТИ ДСВ.

1) Вищим органом дитячого самоврядування в школі, що має до 300 учнів, є загально - шкільні збори. В тих школах, що мають більше за 300 учнів, вищим органом дитячого

самоврядування є шкільна конференція. Делегатів на конференцію вибирають на групових зборах кількостю 1 делегат від 5 — 10 учнів.

2) Загально - шкільні збори учнів чи шкільна конференція обирає з учнів учком у складі 9—11 чоловіка. Учком 1-го концентру об'єднує 2, 3 і 4 групи і вибирають його окремо від учкому другого концентру.

До учкому обирають учнів, які добре вчаться, дисципліновані, зразкової поведінки, хороші товариші й активні учасники громадської роботи.

Учком обирається двічі на рік — на початку вересня й на початку лютого.

Примітка: 1. Коли учні І чи ІІ концентру вчаться в різних змінах, то учком можна обирати по змінах, за рішенням шкільної ради.

2. В сільських школах, де один педагог керує двома групами, групову раду обирають у кожній групі окремо.

3. Учком розподіляє свою роботу між членами учкому так:

1. Голова учкому. 2. Секретар.

3. Організатор навчальної й громадської роботи.

4. Організатор культурно - масової роботи.

5. Організатор господарської роботи.

6. Організатор оздоровчої роботи.

До складу учкому входять — завідувач школи, представник комсомольського осередку, вожатий піонерської бази, представник шефського підприємства, колгоспу, радгоспу, МТС.

4) Учком вибирає двох постійних представників до шкільної ради.

5) Вищим органом самоврядування в групі є загальні збори учнів групи. Збори обмірковують питання

про те, як краще налагодити навчально - громадську роботу й дисципліну в групі.

Перед загальними зборами звітують всі вибрані учні та організації, що є в групі.

Для керівництва роботою учнів у групах загальні збори обирають групову раду з 5 — 7 учнів, яка, вражаючи на інтереси дітей, залучає їх до роботи групи.

Групова рада розподіляє обов'язки між членами ради так: голова групової ради (староста групи), секретар групи і 4 організатори основних родів роботи: а) навчальної й громадської, б) культурно-масової, в) господарської, г) оздоровчої.

До складу групової ради входять учитель - груповод.

Примітка: В першій групі групової ради обирається лише з ІІ кварталу. На поч. року обирають лише старосту.

ІІІ. ВЗАЄМОВІДНОСИНИ МІЖ ДСВ, ЗАВІДУВАЧЕМ ШКОЛИ, ПЕДАГОГОМ І ГРОМАДСЬКІСТЮ.

1) Завідувач школи відповідає перед ВНО за стан роботи ДСВ.

2) До всіх органів ДСВ для допомоги завідувачеві школи прикріплюються педагоги, які допомагають провадити накреслену роботу й відповідають за стан роботи самоврядування.

3) Завідувач школи, педагоги і представники громадськості (див. параграф 3, розділ ІІ), обрані до органів ДСВ, користуються правом ухвального голосу. Представники ДСВ, обрані до шкільної ради, користуються правом ухвального голосу.

4) Всі ухвали і заходи учкому та його органів затверджує завідувач

Редактор Х. РУБІН

Відп. секретар Гр. ВОЛКОВИСЬКИЙ.

Здано до складу 23/VIII - 33 р.

Підписано до друку 4/IX - 33 р.

В и д а в н и ц т в о

2 др. аркуші, формат 4-х пошт.
в одному др. арк. 88.000 др. зн.

„К о м у н і с т“

Головліт № 4436. Друкарня в-ва ЦК КП(б)У „Комуніст“. Зам. № 1935, т. 17.200

